

Woda – najcenniejszy zasób świata

W XXI wieku coraz wyraźniej widać, że to nie ropa naftowa, lecz woda stanie się kluczowym zasobem naszej cywilizacji. Choć Ziemia to „błękitna planeta”, dostęp do czystej, słodkiej wody jest ograniczony i coraz bardziej zagrożony. Dlaczego to takie ważne? Bo woda to nie tylko zasób naturalny. To krwioobieg każdego państwa – warunek życia, ładu społecznego i narodowego bezpieczeństwa.

Dlaczego woda jest strategicznym zasobem?

Choć ponad 70% powierzchni naszej planety pokrywa woda, aż 97,5% to woda słona. Słodka woda to zaledwie 2,5%, z czego tylko 0,3% dostępne jest do wykorzystania przez ludzi – reszta uwięziona jest w lodowcach lub zbyt głęboko pod ziemią. Mamy zatem dostęp do mniej niż jednej kropli słodkiej wody w porównaniu do szklanki słonej i niedostępnej wody. Dlatego to nie dostęp do złota i platyny; tylko dostęp do wody ma fundamentalne znaczenie dla przetrwania i rozwoju naszej cywilizacji na Ziemi.

Polska – kraj wodnego deficytu

Polska należy do państw o najniższych zasobach wodnych w Unii Europejskiej – średnio na jednego mieszkańca przypada około 1600 m³ wody rocznie, czyli ponad trzykrotnie mniej niż europejska średnia. Nasze rzeki mają niską retencję, a większość opadów spływa szybko do Bałtyku, nie zasilając głębszych warstw wodonośnych. Sytuację pogarszają coraz częstsze susze, zanieczyszczenie wód powierzchniowych oraz niewystarczające inwestycje w retencję i odnawianie zasobów. W wielu regionach obserwuje się spadki poziomu wód gruntowych i problemy z dostępem do stabilnych źródeł zasilania sieci wodociągowych. W konsekwencji Polska staje się coraz bardziej narażona na skutki kryzysu wodnego – zarówno w rolnictwie, jak i w codziennym życiu mieszkańców.

Bez zdecydowanych działań strategicznych grozi nam trwałe ograniczenie dostępności dobrej jakości wody pitnej.

To wyzwanie nie tylko środowiskowe, ale i cywilizacyjne – wymagające odpowiedzialności na poziomie państwowym i lokalnym

Co zagraża wodzie?

Współczesne zagrożenia dla jakości wody wykraczają daleko poza znane wcześniej bakterie czy metale ciężkie. Coraz większym problemem stają się mikroplastiki, pozostałości farmaceutyków, pestycydy oraz substancje chemiczne powstające w procesach dezynfekcji, takie jak trihalometany (THM). Woda pitna może być również skażona związkami nowej generacji, jak PFAS, które trudno usunąć i które kumulują się w środowisku. Dodatkowym zagrożeniem są biofilmy bakteryjne rozwijające się w nieczyszczonych sieciach wodociągowych – niewidoczne, groźne dla zdrowia i trudne do wyeliminowania. Wszystko to sprawia, że zapewnienie bezpiecznej i czystej wody wymaga dziś nie tylko technologii, ale i systemowego podejścia do monitoringu i profilaktyki. Im mniej mamy wody, tym większe znaczenie ma zapobieganie jej stratom i degradacji – od infrastruktury po edukację. W kraju o tak ograniczonych zasobach wodnych jak Polska, każda kropla wymaga troski, planowania i zapobiegawczych działań na każdym etapie obiegu wody.

Ludzie, którzy dbają o wodę

Branża wodociągowa to coś więcej niż sieć rur i stacji uzdatniania – to system odpowiedzialności, który opiera się na pracy tysięcy specjalistów zatrudnionych w Zakładach Wodociągowych, firmach usługowych i produkcyjnych. Inżynierowie, technicy, laboranci, operatorzy i inspektorzy codziennie czuwają nad tym, by woda była bezpieczna, dostępna i zgodna z normami. To oni planują, kontrolują, reagują na awarie i diagnozują zagrożenia, zanim dotrą do kranu. Działają często w tle, niewidzialni dla mieszkańców, ale ich praca decyduje o zdrowiu publicznym, bezpieczeństwie sanitarnym i ciągłości dostaw. W dobie nowych wyzwań; zanieczyszczeń, zmian klimatycznych i starzejącej się infrastruktury rola tych zespołów staje się kluczowa. To od ich wiedzy i skuteczności zależy, czy woda będzie nie tylko czysta, ale też dostępna w wystarczającej ilości dla wszystkich. Bez świadomego udziału mieszkańców żadna technologia ani system nie zapewni jednak trwałej ochrony zasobów – to nasza wspólna odpowiedzialność, która zaczyna się od edukacji i szacunku do wody.

Ochrona wody to nasz wspólny obowiązek

Ochrona wody wymaga codziennej troski, odpowiedzialnego korzystania i długofalowego myślenia. Każda oszczędzona kropla, każda czysta rzeka, każdy zadbanej odcinek sieci ma znaczenie. Woda nie jest niewyczerpanym zasobem – bez mądrego zarządzania i profilaktyki może jej po prostu zabraknąć. Dlatego dziś, bardziej niż kiedykolwiek, liczy się to, co robimy dla niej lokalnie – tu i teraz.

Dostawcy inwestują w monitorowanie, modelowanie, czyszczenie i diagnostykę sieci wodociągowej. Odbiorcy powinni oszczędzać wodę, korzystać z deszczówki i szarej wody. **Państwo powinno zadbać o inwestycje w systemy retencji wody.**

Ale najważniejsza jest edukacja o zagrożeniach wynikających z zanieczyszczania środowiska. Rozmawiajmy o tym z przyjaciółmi, sąsiadami i dziećmi.

Nowe rodzaje zanieczyszczeń nie trafiły przecież do wody z kosmosu tylko z naszych domów i fabryk. * Nie zatruwajmy wody, którą pijemy *

Bogusław Wójtowicz

14 Lipca 2025